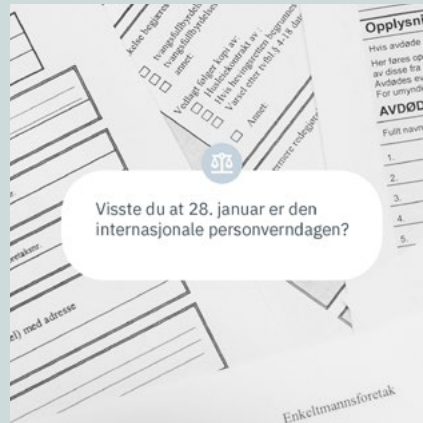

Livet i domstolene

2024

Årets hendelser

Årsmeldingen for Norges domstoler er en formell rapport som forteller hva som ble gjort i domstolene gjennom året som har vært. Den dokumenterer hvordan den tredje statsmakt løser samfunnsoppdraget sitt på vegne av alle som bor i landet vårt. Men den forteller ikke hvordan vi som arbeider i Norges domstoler har det på jobben i hverdagen.

I Livet i domstolene ønsker vi å gi deg et innblikk i nettopp dette. Her finner du noen eksempler på smått og stort som skjedde i virksomheten vår, i hele landet. Nye domstolslokaler ble åpnet, kompetansetiltak ble gjennomført og noen reiste på studietur.

Enkelte vil sikkert savne en god og viktig historie fra nettopp sin domstol. Våre 19 jordskifteretter, 23 tingretter og 6 lagmannsretter har til sammen rundt 1.800 ansatte og virksomhet på 100 steder. Derfor er det ikke mulig å få med alt som hadde fortjent en plass her. Vi håper likevel at Livet i domstolene er interessant og spennende lesning.

INNHold

Styret	4
Kompetanse	7
Internasjonalt	22
Folk i domstolen	24
Nye tinghus	33
Lederfora	42
Politiske møter og økonomi	44
IT og modernisering	50

STYRET

Styremøter i 2024

Styret og medarbeidarane i Sør-Rogaland jordskifterett.

Styret gjennomførte seks ordinære styremøte i 2024; tre av møta blei haldne i ulike domstolar, to blei haldne i Domstoladministrasjonen og eitt blei kombinert med studietur til Sarajevo, Bosnia og Herzegovina.

Februarmøtet fann stad i tinghuset i Tromsø. Her møtte styret domstolsleingane i Nord-Troms og Senja tingrett, Hålogaland lagmannsrett og Nord-Troms jordskifterett. Domstolsleiarane orienterte mellom anna om den store breidda i verksemdene deira.

Leiaren for Utmarksdomstolen for Finnmark, Jussi Erik Pedersen, og dekan ved juridisk fakultet ved Universitetet i Tromsø, Tore Henriksen, hadde òg eigne sekvensar på møtet.

Junimøtet blei halde i Stavanger tinghus. Der møtte styret domstolleiar i Sør-Rogaland tingrett og jordskifterettsleiar i Sør-Rogaland jordskifterett. Dei besøkte også Sør-Rogaland jordskifterett. Mykje av besøket i Stavanger handla om behovet for nytt tinghus.

– Styret har vore svært opptekne av at vi må besøke domstolane. Det er nyttig for oss å høyre direkte frå domstolane korleis kvardagen deira er. Det sa styreleiar Cecilie Østensen Berglund.

I november møttes styret i Borgarting lagmannsrett.

Styreleiar Cecilie Østensen Berglund saman med jordskifterettsleiar Trond Berge og sorenskrivar Mariann Svendsen (til høgre), som viste rundt i dagens lokalar i Stavanger tinghus.

Styret klar til møte i Tromsø.

Frå møtet i Tromsø. Førstelagmann Monica Hansen Nylund, styreleiar Cecilie Østensen Berglund, jordskifterettsleiar Øystein Nilsen og sorenskrivar Unni Sandbukt.

STYRET

Rettsstatsbygging i Bosnia-Hercegovina

Noregs domstolar, Utanriksdepartementet og Norad samarbeider om fleire viktige prosjekt knytt til rettsstatsbygging.

Frå venstre: Hajro Poskovic (assisterande direktør i sekretariatet til HJPC), Sven Marius Urke (direktør i Domstoladministrasjonen), Cecilie Østensen Berglund (Høgsterettsdommar og styreleiar i Domstoladministrasjonen), Aleksandra Obradovic (visepresident, HJPC), Admir Suljagic (direktør i sekretariatet HJPC) Ana Bilic (avdelingsdirektør HJPC).

Styret og direktøren i Domstoladministrasjonen sammen med Norges ambassadør til Bosnia-Hercegovina, ambassadens nestleder og representanter for noen av partiene i landet.

Nokre av desse rører Bosnia-Hercegovina. Både domstolsrådet i landet, High Judicial and Prosecutorial Council (HJPC) og domstolane blir utsette for politisk press.

På styret si studietur til Sarajevo besøkte dei mellom anna HJPC og ein domstol. Føremålet med studieturen var å følge opp og evaluere prosjekta. Ambassadør Kathrine Biering og hennar nestkommanderande Stefan Almehagen Sandstad frå den norske ambassaden, gav styret god bistand. Dei gjorde greie for den krevjande geopolitiske situasjonen, gav innspel og la til rette for gode diskusjonar.

I et land som Bosnia-Hercegovina, som fortsatt er preget av krigen på nitti-tallet, er det fortsatt viktig at land som Norge bidrar til å bygge demokrati og rettsstat. De gode erfaringene med samarbeidet mellom domstolene i de to landene er demokratieksport på sitt beste.

Les meir om styrets [arbeid i protokollane](#) [fra styremøta på domstol.no](#) og i [Årsmelding 2024 på domstol.no](#)

KOMPETANSE

Administrative ledere på samling i Trondheim

26 administrasjonssjefer og direktører fra tingrettene, lagmannsrettene og Høyesterett var samlet i Trondheim 25.-26. september for faglig påfyll, inspirasjon og praktisk jobbing.

Det var vært god stemning, stort engasjement og stor glede over å jobbe sammen i to dager. Temaene var mange, og flere fremhevet workshop med Copilot og gruppearbeid der de så på områder med behov for felles retningslinjer og standardisering.

Ledelse i et hybrid arbeidsliv

Samarbeidspartnerne for området lederutvikling hadde også en økt med tillitsbasert ledelse og tilstedeværende ledelse i et hybrid arbeidsliv.

Det ble litt kort tid til alt som stod på programmet til de administrative lederne, men totalt sett en god og inspirerende samling.

Administrasjonssjefer og direktører fra tingrettene, lagmannsrettene og Høyesterett var samlet i Trondheim 25. – 26. september.

KOMPETANSE

Barnefaglig seminar i Haugesund

Den 24. oktober 2024 arrangerte Haugaland og Sunnhordland tingrett barnefaglig seminar. Der var det invitert både dommere, advokater, psykologer og andre som arbeider med saker som involverer barn.

Tingrettsdommer Helga Hågenvik pekte på at denne type saker gir dommerne utfordringer utover det rent juridiske, og at det derfor er viktig å få styrket den barnefaglige kompetansen til alle som arbeider innenfor dette fagfeltet.

Samværsordning og samværsvegring

Psykolog Jartrud Frafjord og psykologspesialist Katrin Lemjan holdt foredrag om samværsordninger for de minste barna, fra null til tre år. I panelsamtalen som fulgte deltok også advokat Ingrid Lauvås deltok.

Psykolog Jartrud Frafjord og psykolog og professor i psykisk helsevern Frode Thuen innledet om samværsvegring. I paneldesamtalen deltok også advokat Arild Birkeland.

Tingretten fikk også svært gode tilbakemeldinger på programmet av de 80 deltakerne som var påmeldt.

Godt oppmøte fra både interne og eksterne aktører.

Paneldebatt. Fra venstre: Psykologspesialist Katrin Lemjan, psykolog Jartrud Frafjord og advokat Ingrid Lauvås.

KOMPETANSE

Digital kompetansefestival

Mandagene 4. og 11. november ble det arrangert digital kompetansefestival for saksbehandlere i jordskifterettene.

Målet var å skape to inspirerende og lærerike dager; en samling fylt med faglig påfyll, digitalt verktøyfokus og fremtidsperspektiver for domstolene. Bak festivalen stod jordskifterettsleder. Britt Marie Stiberg og saksbehandler Miriam Høvik Furuviik fra Kompetansekomiteén for administrative og tekniske funksjoner.

– Vi samlet noen av de beste faglige bidragsyterne til å dekke temaer som offentlighet, personvern, og bruk av Microsoft 365. Sammen så vi på hvordan saksbehandlere kan tilpasse seg og være rustet for en digital fremtid, fortalte en engasjert Britt Marie Stiberg.

Festivalen, som også ble sendt direkte fra Domstoladministrasjonen sitt studio i Trondheim, var en interaktiv opplevelse, fortalte Miriam Høvik Furuviik. Det handlet om å høre på foredrag, delta aktivt, stille spørsmål og dele erfaringer. De hadde blant annet invitert Trøndelag jordskifterett og Trøndelag tingrett for å en prat om samhandling i sin domstol, som en del av å inspirere og dele kunnskap på tvers av domstoler.

– Saksbehandlerens rolle er i stadig endring. Med festivalen ønsket vi å gi deltakerne en ny forståelse av hvordan kan arbeide smartere, sikre forståelse og samhandling på tvers av både domstoler og digitale flater.

– Det gikk som vi hadde håpet på, det var en ny måte å arrangere et kompetansetiltak på for oss i KOMPAT. Dagene skapte også inspirasjon, og deltakerne kunne dra tilbake til domstolene sine med verdifulle verktøy som kan gjøre en forskjell både for dem selv og for domstolene, kunne Stiberg og Furuviik fornøyd fortelle.

De to dagene hadde henholdsvis 55 og 50 deltakere.

Saksbehandler Miriam Høvik Furuviik fra Østre Innlandet jordskifterett (til venstre) og jordskifterettsleder Britt Marie Stiberg, Lofoten og Vesterålen jordskifterett. Begge i Kompetansekomiteén for administrative og tekniske funksjoner.

KOMPETANSE

Fire tingretter i nord møtes

Samlingen, med hele 50 deltakere, ble avholdt i Tromsø tinghus 10. og 11. oktober. Fire tingretter var sammen om å arrangere og utarbeide programmet med felles mål.

Tingrettene var Nord-Troms og Senja tingrett, Vestre Finnmark tingrett, Midtre Hålogaland tingrett og Sis-ja Nuorta Finnmárkku diggegodd - Indre og Østre Finnmark tingrett.

Administrasjonssjef Ståle Åbotsvik, i Nord-Troms og Senja tingrett fortalte at de hadde to hovedmål med samlingen.

– Det ene var å skape erfaringsdeling og nettverksbygging som gir kompetanseutvikling, og lavere terskel for å bruke kompetanse på tvers av rettssted og domstoler. Det andre var at samlingen skulle bidra til en sterkere kultur for erfaringsdeling.

Innlegg og gruppearbeid

– Hver domstol hadde forberedt et faglig innlegg med søkelys på samhandling og erfaringsdeling. I tillegg hadde vi satt av mye tid til workshoper på tvers, med fokus på hvordan domstolene håndterer de ulike sakstypene. Både innleggene og workshopen ble veldig godt mottatt, forteller Åbotsvik.

– Deltakerne satte pris på muligheten til å dele erfaringer og bygge nettverk. I evalueringen kommenterte mange at de følte seg inspirert og fikk nye verktøy til å forbedre samarbeidet på tvers av rettssteder og domstoler.

– Kort oppsummert var tilbakemeldingene at dette var veldig nyttig, at det var en trivelig samling og at det faglige programmet var godt. Det var også et tydelig ønske om flere slike samlinger, så nå tenker vi å jobbe for at dette kan bli en årlig tradisjon, sa en fornøyd administrasjonssjef.

Deltakerne samlet i trappa i Tromsø tinghus.

Administrasjonssjef Ståle Åbotsvik.

KOMPETANSE

Fagsamling i Sandnes

De tre jordskifterettene
Haugaland og Sunnhordland
jordskifterett, Hordaland
jordskifterett og Sør-Rogaland
jordskifterett, gjennomførte
sin årlige fellessamling 2.-3.
desember 2024.

Fagsamlingen, som holdes i sluttet av året, har
blitt en tradisjon for de tre jordskifterettene.
Samlingen, i regi av Sør-Rogaland jordskifterett,
samlet 20 dommere, ingeniører og
saksbehandlere.

Inspirerende foredrag

Medhus Skedsmo, seniorrådgiver innen
samfunnsplanlegging hos Statsforvalteren i
Rogaland, var invitert til å holde foredraget
«Hvor blir det av statens hemmelige
tjenester?». Han har tidligere arbeidet som
dommerfullmektig til jordskifteretten.

Sorenskriver i Sør-Rogaland tingrett Mariann
Svensen holdt innlegg om «Hvordan få ulike
kulturer (domstoler) og mennesker til å fungere
og jobbe godt sammen». Foredraget var basert
på hvordan tre domstolene i Sør-Rogaland
hadde løst sammenslåingen på en god måte.

Advokat og partner Sindre Oftedal i Haver
Advokatfirma AS har mange års erfaring med
jordskifterettene. I sitt innlegg kom han blant
annet med tanker om hvordan samspillet
mellom jordskifteretten, parter og advokater bør
være.

Så stod guidet busstur på programmet, hvor
deltakerne blant annet befarte en stor urban
jordskiftesak som pågikk i Sandnes.

– Dette har vært en veldig kjekk samling. Det
er viktig å møtes slik og treffe andre kollegaer
i andre jordskifteretter. Jeg må også nevne at
jeg ikke kommer til å glemme besøket hos Ivan
Storm Juliussen, det var en stor opplevelse,
sier Hanne Kjærstad Lønning, saksbehandler i
Haugaland og Sunnhordland jordskifterett.

Gruppebilde i sandnes.

Tinghaug i Klepp.

KOMPETANSE

Historisk nynorsk-samling i Bergen

7.-8. november møtte for fyrste gongen i historia rundt 50 brukarar av nynorsk i domstolane til ei to-dagars samling med nynorsk på dagsorden. Målgruppa for samlinga var domarar og andre tilsette i domstolane som nyttar, eller ønsker å nytta, nynorsk som rettsspråk eller arbeidsspråk.

Frå språklege tips til historiske liner

Tips og råd om god språkbruk (og vanlege feil) var eit hovudtema for samlinga, med særleg blick på nynorsk juridisk terminologi.

Innleiarane tok deltakarane gjennom disse temaa;

- Protokollsekretær i Norges Høgsterett, Kjetil Aasen, og Bård Eskeland frå Språkrådet innleidde om nynorsk generelt.

- lagdomar Halvard Leirvik og tingrettsdomar Bente LaForce hadde ein eigen bolk om nynorsk terminologi.
- Høgsterettsdomar Borgar Høgetveit Berg snakka om nynorsk i siste instans.
- Professor Jørn Øyrehagen Sunde drog dei historiske liner frå kansellispråk fram til dagens ideal om klart språk.
- Lagdomar Stig Åkenes Johnsen snakka om eigne, gode røynsler ved å gå over frå bokmål til nynorsk då han vart utnemnd til domar.
- Direktør Sven Marius Urke i Domstoladministrasjonen orienterte om problemstillingane og inviterte til samarbeid mellom nynorskbrukarar, domstolane og Domstoladministrasjonen om vegen vidare.

Bakgrunn og vidare arbeid

At samlinga kom i stand, skriv seg frå arbeidet i ei gruppe som opphåveleg var nedsett for å gje innspel til nynorskmalane i saksbehandlingssystemet Lovisa.

Nøgde deltakarar.

Ei av oppgåvene var å komme fram til kva for nynorsk domstolane skal ha i felles malar, i eit brukarvennleg og einskapleg språk. Eit anna var å gjennomføre ei samling for nynorskbrukarar i domstolane. Gulating lagmannsrett tok på seg å vera tilskipar av samlinga og Kompetanseutvalet i Domstoladministrasjonen gav økonomisk stønad.

Det vidare arbeidet med nynorskmalane, og bruken av nynorsk i domstolane generelt, var eit sentralt tema for samlinga. Deltakarar til ny gruppe som skal vidare på nynorsk i domstolane blei òg etablert.

Nye kontaktar etablert

- Nynorsk er eit mindretalsspråk, og mange nynorskbrukarar i domstolane manglar kollegaer på eigen arbeidsplass som brukar nynorsk. Gjennom samlinga vart nye kontaktar etablert og det vert vonleg ein lågare terskel for å søkja råd og få hjelp gjennom personleg kontakt og teamsgrupper, fortalte lagdommar og møteiar Per Jordal frå Gulating lagmannsrett.

Deltakarar utanfor kantina i Gulating lagmannsrett.

Deltakarar og seniorrådgjevar Svanhild Skogseide, Haugaland og Sunnhordland tingrett.

Frå venstre Per J. Jordal, jordskiftedomar Vidar Bergtun og professor Jørn Øyrehaugen Sunde.

Forfattar Frode Gytten.

Lagdomar og møteleiar Per Jordal.

Fra den store salen i Københavns Byret.

KOMPETANSE

Studietur til København

Den 13.–15. november 2024 var Follo og Nordre Østfold tingrett - både dommere og saksbehandlere - på studietur til København. Temaet for turen var særlig den danske modellen for behandling av foreldretvister.

Besøk på Familieretshuset og Københavns Byret

Besøket startet i Familieretshuset i København, der behandlingen av alle foreldretvister starter i Danmark.

- Familieretshuset hadde laget et svært gjennomarbeidet og grundig opplegg for oss, og vi fikk mye ut av besøket, fortalte domstolleder Rune Nordby.

- I Københavns Byret, fikk vi en gjennomgang av hvordan retten behandler foreldretvistene videre, både gjennom megling i saksforberedende møter og i hovedforhandling. Det var svært interessant å få et innblikk i hvordan retten vurderte og bygget videre på Familieretshusets arbeid!

I tillegg benyttet vi anledningen til å høre nærmere om Danmarks tiltak mot gjengkriminalitet, inndragning av kjøretøy i trafikksaker, domskriving og online-booking av rettsmekling. Vi fikk dessuten se et par av de imponerende rettssalene i det flotte tinghuset, fortalte en fornøyd Rune Nordby.

Fra den store salen i Københavns Byret.

KOMPETANSE

Internasjonalt seminar i Bergen

Mer enn 30 eksperter fra seks land som er involvert i utviklingen og implementeringen av EØS-program innenfor justissektoren, deltok på et multinasjonalt seminar i Bergen 10.-11. september.

Seminaret ble arrangert av Domstoladministrasjonen, og samlet deltakere fra både justisdepartement, nasjonale domstolsadministrasjoner, dommerskoler og andre institusjoner i DAs samarbeidsland Kroatia, Romania, Bulgaria, Litauen og Polen.

Kunnskapsutveksling mellom EØS-partnere

Formålet med seminaret var å dele erfaringer og beste praksis fra samarbeidet i programperioden som avsluttes i april 2025.

I tillegg til å drøfte resultater og utfordringer, var tema hvordan erfaringer så langt kan bidra inn i planlegging og gjennomføring av neste syvårige programperiode. Norske myndigheter er nå i forhandlinger om hvordan den nye perioden med EØS-midler best skal innrettes.

Europarådet deltok også. Europarådet har hatt en aktiv rolle som internasjonal partnerorganisasjon i EØS-mekanismen,

og ønsker en større rolle i den kommende perioden, med involvering av flere aktører i rettssoppbyggende programmer. Også Financial Mechanisms Office i Brussel, som har sekretariatsfunksjonen for EØS-midlene, deltok på møtet. De informerte blant annet om status i forhandlingene om nye avtaler med mottakerlandene.

Deltakerne fikk også en presentasjon av Domstoladministrasjonen og Norges domstoler, av henholdsvis seniorrådgiver Gunvor Løge fra Domstoladministrasjonen og lagdommer i Gulating lagmannsrett, Wiggo Storhaug Larssen. Dette la et godt grunnlag for diskusjoner, og for å forstå de mange felles utfordringene mottagerlandene står overfor.

Representantene på takterrassen til Gulating lagmannsrett i Bergen.

KOMPETANSE

Nytt kull med nye rettsmeklere ferdig utdannet!

Siste samling i kompetanseløpet er gjennomført for kull 2. Dermed har vi 33 nye rettsmeklere som har gjennomført rettsmeklerutdanningen. Totalt har vi nå 63 spesialiserte rettsmeklere i Norges domstoler.

– Det faglige nivået på disse meklerne er høyt, og det lover godt for de som kommer til domstolene med konflikter, sa Solfrid Mykland Fjell som var faglig ansvarlig for programmet.

Brukerperspektiv, digitale meklinger, etikk og meklingsens faser

På siste samlingen var temaene brukerperspektivet på meklingsprosessen og etikk. Under etikk-bolken drøftet deltakerne egenerfarte etiske dilemma som var sendt inn på forhånd. De drøftet og en avgjørelse fra Tilsynsutvalget der en rettsmekler var klaget inn, og de hadde en paneldebatt der de drøftet om det burde vært egne etiske retningslinjer for rettsmekling eller ikke.

Utstrakt bruk av flippover under meklingsen

Den praktiske nytten av flippover i meklingsen spredde seg som ild i tørt gress blant deltakerne mot slutten av samlingen. Verdien av å se hovedpunkter på en tavle var det mange som trakk frem som nyttig. I tillegg ble betydningen av å dvele lenge nok ved å utforske hva som egentlig er problemet i en konflikt, før man går videre til løsningen, et annet læringspoeng som mange trakk frem.

Alle deltakerne på kull 2 ferdig uteksaminert.

Veiledere og forelesere. Fra venstre: Ragnar Lindefjeld, Solfrid Mykland Fjell, Hanne Sofie Bjelland, Lin Adrian, Olav Johansen og Sidsel Sund Olsen.

– Vi takket av dette kullet med både stolthet og vemod. Vi mener bestemt at disse rettsmeklerne som nå er ferdig utdannet vil gi et solid bidrag ut i domstolene som ambassadører for meklingsen som fag, sa Solfrid Mykland Fjell på vegne av foreleser- og veiledergruppen.

KOMPETANSE

Rettsmekling på tvers

*Jordskiftedommer
Guro Bryggen og
tingrettsdommer Tina
Bergstrøm.*

Rettsmekling på tvers

Jordskiftedommer Guro Bryggen i Oslo og Østre Viken jordskifterett, og tingrettsdommer Tina Bergstrøm, Søndre Østfold tingrett ble kjent med hverandre på første kull i kompetanseløpet for rettsmeklere. De fant tonen og endte opp med å rettsmekle en sak sammen som løste seg på best tenkelige vis.

Fant den perfekte saken

I programmet for det første kullet av rettsmeklere var en av oppgavene å ha med en observatør under en rettsmekling. Bergstrøm og Bryggen vurderte derfor muligheten for å observere hverandre, men dette viste seg å være vanskelig å gjennomføre.

I stedet endte de opp med å mekle en passende sak sammen. Den perfekte saken, en tvist om veirett mellom

to naboer – dukket opp i tingretten hos Bergstrøm. Det kom frem av saksdokumentene at tvisten hadde pågått lenge og at kommunikasjonen mellom partene var svært dårlig. Jordskiftedommeren og tingrettsdommeren forberedte seg derfor på en lang dag med mekling. Til tross for disse forventningene ble saken løst etter bare fire timer.

Bergstrøm styrte og la rammen for forhandlingene, og Bryggen bidro blant annet med sin kompetanse på bruk av matrikkelen. Med ulike bakgrunn utfylte de hverandre veldig bra.

Gode tilbakemeldinger

Saksøkers prosessfullmektig uttalte dette etter meklingen: «Takk for bistand til løsning av en årelang betent tvist».

Saksøktes prosessfullmektig sa: «En langvarig og vanskelig sak løste seg på en bra måte. Et godt eksempel på hva man kan få til i mekling som man ikke får til ellers.»

Selv er rettsmeklerne ganske sikre på at partene ikke hadde greid å løse konflikten selv og at et domsresultat ikke hadde vært heldig for naboskapet.

Leder for Samisk forum i domstolene Nils Asbjørn Engstad og direktør Filip Mikkelsen.

KOMPETANSE

Kompetanseløft om lule- og pitesamisk språk, kultur og reindrift

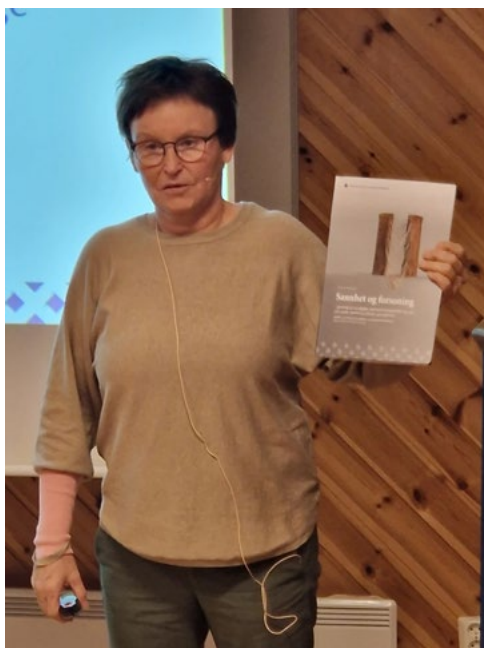
20 deltakere fra 12 domstoler, Finnmarkskommisjonen, Umarsdomstolen for Finnmark og Domstoladministrasjonen deltok i seminaret om samisk kultur, språk og reindrift i det lule- og pitesamiske området. Stedet var Árran lulesamisk senter, på Drag.

Økt kompetanse

– Hensikten med seminaret er at domstolene skal kunne behandle saker fra det lule- og pitesamiske område på best mulig måte. En forutsetning for dette er at domstolene har en god, grunnleggende kunnskap om språket, historien og rettskulturen i det lule- og pitesamiske området.

Blant temaene som ble tatt opp i seminaret var betydningen av slektstradisjoner, språk, læstadianismen, samisk identitet, reindrift, tolkens rolle og rettslige rammer for samisk rettssikkerhet.

Fra venstre: møteleder Inger Eline Eriksen Fjellgren, Lisa Elin Bech og Hilde Wahl Moen.

Anne Kristin Gurák med rapporten «Sannhet og forsoning».

Árran lulesamisk senter

INTERNASJONALT

Norge er nok ein gong nest best i verden i rettstryggleik

For niande år på rad kjem Noreg på ein knapp andreplass når World Justice Project rangerer rettstryggleiken i verda.

I oktober kom undersøkinga Rule of Law Index 2024, som er utarbeidd av World Justice Project (WJP). Der blir verdas land rangerte etter kor sterk rettstryggleiken er. Noreg kjem på ein knapp andreplass med 0,89 poeng av 1,0. Danmark vinn for niande år på rad, med 0,90 poeng. Den grundige undersøkinga ser både på domstolane si eiga innsats, og korleis samfunnet elles tek vare på rettstryggleiken til innbyggjarane.

Nøgd med god plassering

– Eg er nøgd med at Noreg får eit svært solid resultat, og at det er dokumentert at vi har ein av verdas beste rettsstatar. Eit fungerande rettssystem er ein av dei viktigaste føresetnadene for eit godt og trygt samfunn for oss alle, sa direktør Sven Marius Urke i Domstoladministrasjonen då resultata frå

undersøkinga blei kjend. Han understrekar at ei god plassering på verdas største undersøking av rettsstatenes stilling ikkje skal vere ei sovepute;

– Kvar dag må vi arbeide hardt for at vi som bur i Noreg skal kunne stole på at domstolane løyser konfliktene våre effektivt og i tråd med lova. Så må vi strekkje oss endå lenger, og gå forbi Danmark og bli best på rangeringa.

Han meiner ein av grunnane til at norske domstolar gjer det godt, er at domstolane har utvikla seg i takt med den digitale utviklinga i samfunnet. Domstolane har òg blitt gode på rettsmekling. Det er ein rask og effektiv måte å løyse konfliktar på, og gjer domstolane til ein meir attraktiv konfliktløysar for folk flest.

Målt ut frå åtte indikatorar

WJP ser på åtte indikatorar: maktfordeling, fråvær av korrupsjon, openheit i forvaltninga, fundamentale rettar, lov og orden, handheving av regelverk, korleis rettssystemet fungerer, konfliktløysing og tvistemål samt straffesaker.

Noreg rangerast som beste land i verda i kategorien openheit i forvaltninga (open government), og som nummer to når det gjeld fråvær av korrupsjon (absence of corruption), fundamentale rettar (fundamental rights) og sivile rettar (civil justice). Svakaste plassering er innan orden og tryggleik, der vi hamnar på ein femteplass.

Kvar av dei åtte områda har ulike indikatorar. For sivile rettar kjem Noreg høgast på fråvær av korrupsjon innanfor sivile rettar. Svakast kjem Noreg ut på om innbyggjarane har tilgang til rettssystemet og har råd til å bruke det (14. plass i verda). Dette trass i at Noreg høyrer til dei landa i verda som brukar mest på rettshjelp.

Innanfor strafferett (criminal justice) er Noreg rangert på ein tredjeplass. Høgast score får Noreg også her på fråvær av korrupsjon. Lågast score på dette området får Noreg om etterforskinga er effektiv, der Noreg er rangert på 15. plass i verda.

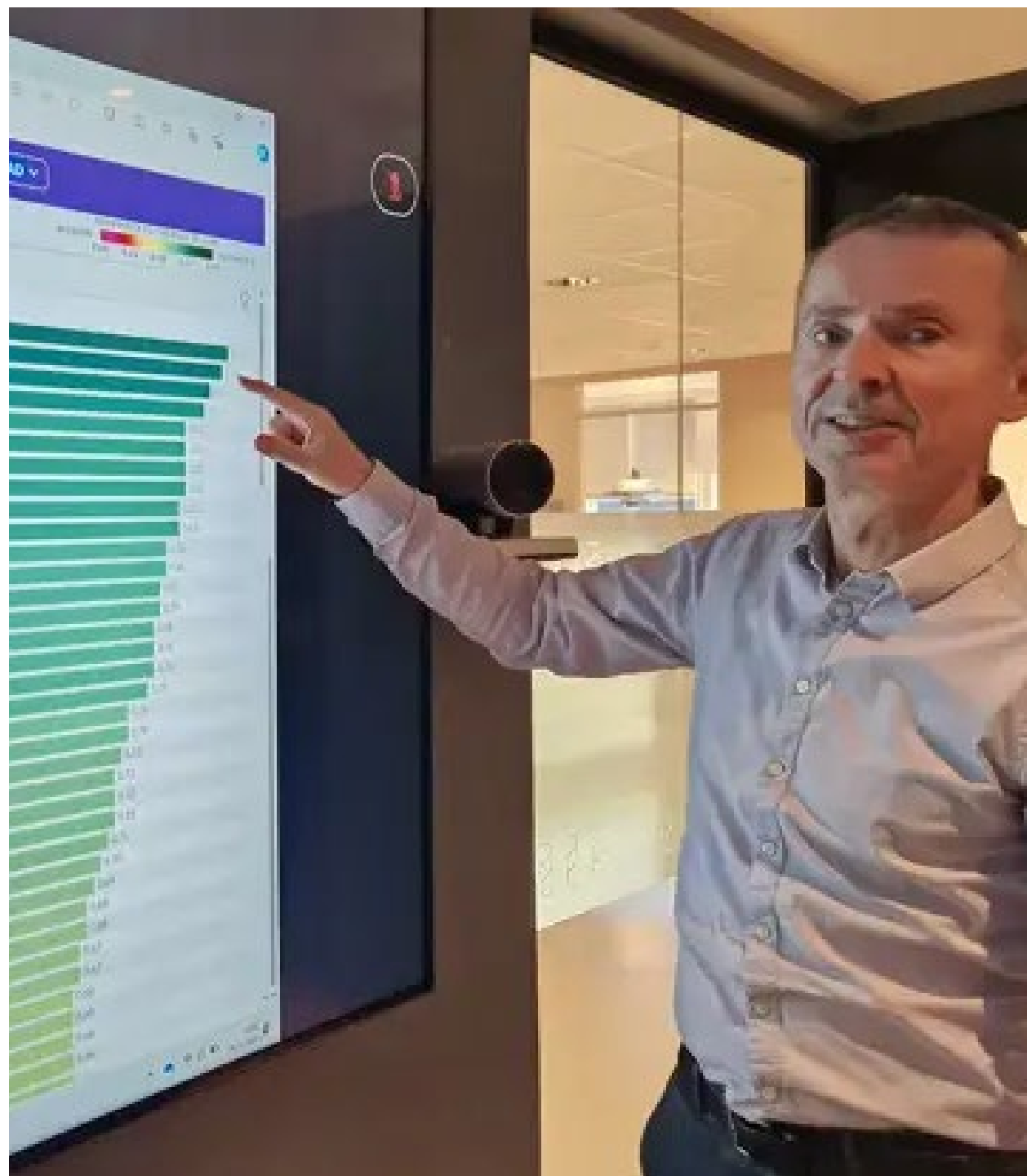
Rettstryggleiken svekka i mange land

WJP meiner at rettstryggleiken er svekka i 57 prosent av landa i verda, samtidig som korrupsjonen har gått noko ned. Seks milliardar menneske bur no i land som har svakare rettstryggleik enn dei hadde i 2016.

Her er landa på topp ti:

1. Danmark
2. Norge
3. Finland
4. Sverige
5. Tyskland
6. New Zealand
7. Luxembourg
8. Nederland
9. Irland
10. Estland

[Les hele rapporten hos World Justice Project.](#)

FOLK I DOMSTOLENE

Sørlandet er ikke bare sol og sommer!

Året 2024 startet med enorme snømengder i kombinasjon med stormkast på Sørlandet.

Tingrettsdommer tok spaden i egne hender

Sporthy og dedikerte medarbeidere i Agder tingrett tok utfordringene på beste måte. Flere medarbeidere gjorde en innsats for både å holde veien til rettsstedene åpne og å komme seg fysisk på jobb.

I Arendal tok tingrettsdommer Daniel Løstegaard Olsen spaden fatt, og skuffet fram en åpning til Arendal tinghus.

I Kristiansand var førstekonsulent Mette Nordahl på plass og skuffet atkomst for tinghusets ansatte, etter først å ha kjørt seg fast og skuffet løs bilen på vei til jobb.

Ski som transportmiddel

Skiene vi ser på bildet tilhører den spreke tingrettsdommeren Anita Jarvoll Hekneby. For henne ble skiene det naturlige framkomstmiddelet til jobb – en strekning på ca. 7,5 kilometer hjemmefra til tinghuset i Kristiansand. Dette er selvfølgelig også et positivt bidrag til Agder tingretts rapportering til Miljøfyrtårn for 2024.

Domstolen klarte å avvikle de fleste sakene, tross utfordringene med været. Med gode digitale løsninger, var det fullt mulig å gjennomføre en sak med partene til stede i rettssalen, mens dommeren satt værfast og administrerte digitalt fra Kragerø. Medarbeiderne bidro på ulike vis, og gjorde en super innsats for å sikre tilgjengelighet for aktører, rettssøkende publikum og kolleger.

Seniorrådgiver Tove Nilsen tok dette bildet av veien til arbeidsplassen sin, tinghuset i Arendal.

Så kom da en del av dette som reportasje på NRK Nyheter, både nasjonalt og regionalt.

Ivaretagelse av det samiske språket, og muligheten for å kunne føre saken på samisk var en av årsakene til at Indre Finnmark tingrett ble opprettet. Som en konsekvens av dette gjennomføres sakene på samisk når partene er samisk talende. Arbeidsspråket ved rettsstedet i Tana er samisk.

Tingrettsdommer Daniel Løstegaard Olsen tok spaden i egne hender, og skuffet frem en åpning til Arendal tinghus. Foto: Skjermdump fra NRK.

Skiene til tingrettsdommer Anita Jarvoll Hekneby klare til bruk for hjemveien.

FOLK I DOMSTOLENE

Ny domstolleder i Indre og Østre Finnmark tingrett

Inger Eline Eriksen Fjellgren
starter som ny domstolleder ved
Nuorta-Finnmárkku diggegoddi/
Indre og Østre Finnmark tingrett.

– Jeg gleder meg veldig til å jobbe i Indre og Østre Finnmark tingrett og samarbeide med tidligere og nye kolleger. Jeg er sikker på at vi sammen vil fortsette å utvikle rettssikkerheten i rettskretsen. Dette sa Inger Eline Eriksen Fjellgren da hun startet opp i tingretten 5. februar 2024.

Eriksen Fjellgren var 36 år da hun startet i tingretten. Hun er opprinnelig fra den lille

fjellbygda Mollešjohka i Karasjok kommune, hvor familien har livnært seg av sauehold og utmarkshøsting. De siste to årene før hun kom til tingretten, jobbet hun som kommunedirektør i Tana kommune.

Fjellgren har studert tverrkulturell kommunikasjon ved Det teologiske menighetsfakultetet. Hun tok deretter master i rettsvitenskap ved Universitetet i Tromsø

Inger Eline Fjellgren er ny domstolleder i Indre og Østre Finnmark tingrett/Sis- ja Nuorta-Finnmárkku diggegoddi.

med spesialisering i menneskerettigheter og EU-rett ved Universität des Saarlandes i Tyskland. Under studiene var hun trainee i diverse advokatfirmaer i Oslo. Etter endte studier jobbet hun som advokatfullmektig og dommerfullmektig, samt vært aktiv i samepolitikken, fr hun begynte som leder.

FOLK I DOMSTOLENE

Ny leder i Utmarksdomstolen

Jussi Erik Pedersen startet som ny leder av Utmarksdomstolen for Finnmark 1. januar 2024. Han var da også lagdommer i Hålogaland lagmannsrett.

Om grunnen til at han ønsket å bli leder for Utmarksdomstolen svarte han;

– Først og fremst fordi domstolen har en viktig oppgave, og fra min tid på universitetet var jeg interessert i rettskartleggingen av Finnmark. Jeg har vært mye i Finnmark og er veldig glad i fylket, fortalte Pedersen.

– Dernest er det faglig svært interessant. Utmarksdomstolen skal behandle tvister om rettigheter som oppstår etter at Finnmarkskommisjonen har utredet et felt. Her kan det oppstå mange spennende materielle og prosessuelle spørsmål, og jeg har møtt på beslektede saker som lagdommer. Jeg har vært kontornabo med forrige leder Nils Asbjørn Engstad, og har på nært hold fått innblikk i virksomheten deres.

Om bakgrunn og tidligere arbeidsplasser fortalte Pedersen;

– Jeg er oppvokst i Tromsø og studerte juss i samme by. Etter studiene var jeg i Oslo, i advokatfirmaet Selmer. Deretter var jeg utreder i Høyesterett. Jeg har en PhD-grad i rettsvitenskap fra Universitetet i Tromsø i 2014. Jeg ble ansatt som førsteamanuensis i 2015, kun avbrutt av et par konstitusjoner i Hålogaland lagmannsrett. Fra høsten 2020 har jeg vært lagdommer i Hålogaland lagmannsrett.

Hvordan blir kombinasjonen å være leder av Utmarksdomstolen og lagdommer i lagmannsretten?

– Kombinasjonen er velprøvd fra før, siden forrige leder Nils Asbjørn Engstad også var dommer i Hålogaland lagmannsrett samtidig. Jeg har tett dialog med lederne i lagmannsretten om tidsfordelingen. I perioder er det mindre å gjøre i Utmarksdomstolen, og da er jeg lagdommer på vanlig måte. I tillegg får Utmarksdomstolen administrativ støtte fra Hålogaland, så det er et tett samarbeid mellom disse institusjonene.

Jussi Erik Pedersen, ny leder for Utmarksdomstolen.

Hvilken erfaring har du i å jobbe med samiske saker?

– Den samiske dimensjonen gjør arbeidet i Utmarksdomstolen ekstra interessant, men også krevende. Jeg snakker ikke samisk selv, men har vært tett på det samiske både privat, gjennom tiden på universitetet, og i lagmannsretten. Det er veldig viktig at også de samiske brukerne av rettssystemet har tillit til arbeidet som gjøres, svarte Pedersen.

Og nå, når du er vel i gang, ser du noen spesielle utfordringer?

– I første omgang er utfordringene hvor mange saker som kommer inn til domstolen. Ut over det føler jeg at jeg har blitt leder for en veldrevet virksomhet hvor det meste er på plass. Nils Asbjørn Engstad opplevde nok mange store og små utfordringer da de startet opp. Jeg har også en utfordring ved at ting og tang må flyttes over til Utmarka (som mitt nye kontor kalles), men jeg er optimist og regner å være i mål før påske, avsluttet Jussi Erik Pedersen.

FOLK I DOMSTOLENE

Nye medlemmer av kompetansekomiteen

I 2024 fekk kompetansekomiteen for dømmande verksemd ny leiar og to nye medlemmar. Dei tre formidla at dei er opptekne av at kompetanse for dommarar framleis skal prioriterast høgt - og gjekk inn i arbeidet med stort engasjement!

Halvard Leirvik er ny leiar

Ny leiar av komiteen er Halvard Leirvik, lagdommar i Borgarting sidan 2013. Før det var han advokat og jobba fyrst og fremst med sivile saker knytt til fast eigedom.

Monica Furustøl

Monica Furustøl er dommar i Sør-Rogaland tingrett sidan 2020. Ho har tidlegare vore advokat innan forretningsjus. Furustøl har elles erfaring frå arbeid som statsadvokat og som jurist i FN's eigedomskommisjon i Kosovo.

Kjetil Myhrvold

Kjetil Myhrvold er lagdommar i Gulating sidan januar 2023. Han kom frå Hordaland tingrett der han byrja i 2012, og har vore tingrettsdommar og avdelingsleiar. Myhrvold har jobba mykje med digitale verktøy, både i eigen domstol, og på tvers av domstolane i samarbeid med DA.

– Fagleg interesse og utviklingslyst er like viktig som saksavvikling og måltal. Eg er oppteken av at vi treng dommarseminar med aktuelle tema som engasjerer, der vi kan møtast for å få fagleg påfyll og bli inspirerte til å stå på vidare,

sa ein entusiastisk Halvard Leirvik med støtte frå Monica Furustøl.

Begge meinte at dommarar og domstolleiarar like ofte bør snakka om kvalitet som effektivitet.

– Overalt i domstolane våre er det dyktige og fagleg engasjerte personar, som treng å bli sett og få sjanse til å utvikle seg vidare, la Leirvik til.

Deling av kunnskap på tvers av domstolane er noko alle tre er opptekne av. Dei såg difor fram til å få på plass den nye kompetanseportalen i løpet av våren 2024.

Kjetil Myhrvold blir av mange kalla for digital entusiast og er oppteken av bruk av digitale verktøy i kompetansearbeidet i domstolane.

– Det er viktig både i det daglege arbeidet og ved deling av kompetanse mellom domstolane. Digitale løysingar kan ikkje heilt erstatte fysiske kurs, men

effektiv og riktig bruk er heilt avgjerande for at vi skal løyse våre samfunnsoppgåver, sa han. Kompetansearbeidet må også omfatte dette, som ein integrert del av fagopplæringa, avslutta Kjetil Myhrvold.

Vi som jobbar med kompetanseutvikling i Domstoladministrasjonen er dessutan begeistra over Monica Furustøls engasjement for kompetanse. Ho jobba tidlegare som universitetslektor ved Universitetet i Stavanger der ho tok eit basiskurs i universitetspedagogikk i 2011-12.

Ser fram til arbeidet

Alle tre såg fram til arbeidet i komiteen, som mellom anna starta med å utvikle Dommarseminaret 2025, som går av stabelen i april og mai.

– Vi er veldig fornøgde over å ha fått desse tre ressursane inn i komiteen! Dei vil bidra til at det viktige kompetansesarbeidet held fram i det gode sporet, sa avdelingsdirektør i HR og kommunikasjon, Siri Forren.

I tillegg til dei nye medlemmene, består kompetansekomiteen av høgsterettsdommar Espen Bergh, jordskiftedommar i Sogn og Fjordane, Sæmund Stokstad og dommarfullmektig i Vestre Finnmark, Karoline Gjønnnes Johansen.

Om kompetansekomiteen for dømmende verksemd

Målet med komiteens arbeid er å bidra til å sikre høg kvalitet på domstolane sine avgjerder og anna dommararbeid gjennom høg fagleg kvalitet hos dommarane og dommarfullmektigane. Komiteen skal óg sikre at dommarar, dommarfullmektigar og utgreiarar har nødvendig kompetanse knytt til dommarrolla. Medlemmene blir oppnemnde av direktøren i Domstoladministrasjonen med ei funksjonstid på 4 år.

Halvard Leirvik

Monica Furustøl

Kjetil Myhrvold

FOLK I DOMSTOLENE

Masteroppgave i konfliktmekling

Sommeren 2024 fullførte lagdommer i Hålogaland lagmannsrett Sidsel Sund Olsen og tingrettsdommer i Trøndelag tingrett Kristin Rognan sin mastergrad i konfliktmekling ved Københavns universitet.

Oppgaven hadde tittelen «Hvordan kan rettsmekleren klarlegge partenes interesser i store forretningstvister for å utvide handlingsrommet for løsninger», og tok utgangspunkt i hvordan rettsmekleren kan klargjøre partenes interesser slik tvisteloven forutsetter.

Forskning viser at en interessebasert tilnærming har et større potensial for å skape verdier for partene, sammenlignet med en tilnærming som kun fokuserer på partenes posisjoner og krav. Før løsningene endelig kan defineres, er det imidlertid nødvendig å klarlegge partenes interesser. Uavklarte interesser kan i verste fall hindre en løsning av tvisten.

Kristin Rognan

Sidsel Sund Olsen

– Vi har erfart at det kan være utfordrende å ha en interessebasert tilnærming i rettsmekling av store forretningstvister, dels på grunn av tvistens omfang og kompleksitet, og dels på grunn av den rettslige konteksten som meklingen foregår i.

– I tillegg var vi derfor nysgjerrige på hvordan meklere med relevant erfaring og interessebasert fokus håndterer dette i praksis, og intervjuet seks erfarne meklere for å utvikle en verktøykasse til inspirasjon og veiledning.

Dette sier de to om valg av tema for masteroppgaven.

Masteroppgaven kan også brukes til å få en oversikt over eksisterende forskning, for eksempel hvordan interessebasert mekling har sitt utspring i forhandlingsteorien og hvilke grunnverdier metoden er tuftet på.

Interessebasert jobbing

I oppgaven gir Sund Olsen og Rognan konkrete råd om hvordan rettsmekleren kan jobbe interessebasert:

- Det er bra om rettsmekleren allerede i saksforberedelsen arbeider for å skape søkelys på partenes interesser fremfor deres posisjoner
- Meklingsmøtene bør struktureres slik at partene kan utforske både egne og motpartens interesser
- Rettsmekleren bør ved behov involvere fagkyndig co-mekler, og be om støtte til å klargjøre partenes interesser universitetspedagogikk i 2011-12.

FOLK I DOMSTOLENE

Oslo tingrett 30 år

Oslo tingrett feiret 30-årsdagen sin onsdag 14. februar 2024. Da var det nøyaktig 30 år siden Oslo tinghus ble tatt i bruk.

De var fem

Mandag 14. februar 1994 var første arbeidsdag i det nye tinghuset, som ble bygget for hele fem domstoler; Oslo byrett, Oslo byskriverembete, Oslo byfogdembete, Oslo skifterett og Eidsivating lagmannsrett. Deretter fulgte utflyttinger, sammenslåinger, delinger og navnebytter. I dag rår Oslo tingrett grunnen alene.

Effektiv flytteprosess

Flyttingen fra Grubbegata til det nye tinghuset skjedde helgen før åpningen.

- Det kunne nesten ikke vært gjort mer effektivt. Domstolene holdt stengt fredagen, med unntak av fengslingsmøtene. På lørdag og søndag var mange med på å rydde og ordne de nye lokalene. I pausene så de på OL-åpning og spiste pizza. På mandag var det mulig å tinglyse og notarialbekrefte, og fra tirsdag var det full drift igjen, fortalte tinghusforvalter Nina Gulbrandsen, som den gangen jobbet i Justisdepartementets sivilavdeling.

Jobbet med vinterklær på

Alt var riktignok ikke helt på stell: Hovedinngangsdøren manglet.

- Det ble satt opp noen presenninger som måtte dras til side for å slippe inn folk. Ute var det vinter og mange kuldegrader. De som jobbet i resepsjonen måtte ha på varme vinterklær, og nattevakter passet på inngangspartiet til døren var på plass.

Kunne blitt fiskedam

Det var lenge litt uklart hva som ville skje med anleggsområdet som i mange år gikk under navnet "Dittenhullet". Noen byutviklere kom opp med ideen om å gjøre det om til en fiskedam.

[Se innslaget på Dagsrevyen fra 21. januar 1989 her!](#)

Tinghusforvalter Nina Gulbrandsen.

Slik så det ut fra baksiden under byggingen av Oslo tinghus. Foto: Digital Museum/Kim Hart.

NYE TINGHUS

Åpninger av nye tinghus

I 2024 ble det åpnet mange nye tinghus i hele landet. Noen av dem var nye, frittstående bygg. Andre var i eksisterende lokaler. Felles for dem alle er at de gir domstolene nye, trygge og oppdaterte lokaler som vil fungere godt i mange år fremover.

Bodø

15. april 2024 tok ledelse og ansatte i Salten jordskifterett og Salten og Lofoten tingrett imot gjester for den offisielle åpningen av Bodø tinghus.

Det nye tinghuset er bygget i de gamle lokale til Nordlandsbanken fra 1951. Dette er et signalbygg med svært god beliggenhet midt i Bodø sentrum.

– I dag fremstår Bodø tinghus som et verdig symbol på samfunnets tillit til den tredje statsmakt, og er et sted der rettferdighet søkes, sa styreleder Cecilie Østensen Berglund i sin hilsningstale.

Sorenskriver Lillevik og jordskifterettsleder Norum mottar et spesialdesignet glassfat i gave fra Domstoladministrasjonen.

Styreleder i DA, Cecilie Ø. Berglund, sorenskriver Ingrid Johanne Lillevik, jordskifterettsleder Lars Norum, statsseretær i Justis og beredskapsdepartementet Even Eriksen og direktør i Domstoladministrasjonen Sven Marius Urke.

Brønnøysund

Helgeland tingrett er tilbake på havna

21. mars 2024 var det offisiell åpning av de nye lokalene til Helgeland tingrett.

Lokalene ligger på kaia i Brønnøysund. Der deler tingretten lokaler med Brønnøy Havn, som også er utbygger av de nye lokalene. 13.000 brukere av domstolen har nå fått nye og tidsriktige lokaler.

Det nye bygget ligger rett på havna.

Medarbeidere på åpningsdagen.

Domstolleder Rolf Selfors kan beundre utsikten fra de nye lokalene.

Finnsnes

Tirsdag 18. juni ble nye rettslokaler på Finnsnes, for Nord-Troms og Senja tingrett, offisielt åpnet.

Statssekretær John Erik Vika fra Justisdepartementet, stortingsrepresentant Sandra Borch, styreleder Cecilie Østensen Berglund sammen med ordfører og formannskap i Senja kommune, ansatte og innbudte gjester var til stede for å markere den store begivenheten. De nye lokalene, som ligger i Bygården i sentrum av Finnsnes gjenspeiler dagens krav til digital utrustning og universal utforming. Sorenskriver Unni Sandbukt i Nord-Troms og Senja tingrett var strålende fornøyd med de nye lokalene.

– Dette har vært en lang og krevende prosess, men det har vært verdt det, sa Sandbukt.

Ordfører Geir Inge Sivertsen overrakte sorenskriver Unni Sandbukt blomster, kommuneskjold og vimpel.

Dansere fra Kartellet bød på beltebryting som har vært brukt i det samiske miljøet og bjørnedans som har vært brukt i det kvenske miljøet. Felespiller Ragnhild Furebotten fra Helka stålstrenga akkompagnerte.

Halden

Søndre Østfold tingrett feiret den offisielle åpningen av de nye rettslokalene i Halden 14. mars 2024.

Sorenskriver Ragnhild Borgerud var svært fornøyd, og sa i sin tale at de var glade for å ha alle tekniske og digitale løsninger på plass i det nye bygget.

Lokalene er lyse, moderne. Tolkene har eget rom og kommuniserer via skjerm, øretelefoner og mikrofon. Flerbruksrommene kan brukes til møterom, meklingsrom og til overføring fra rettssalene.

Søndre Østfold tingretts nye lokaler i Halden ligger på torget.

Kommunikasjonsdirektør i Domstoladministrasjonen Yngve Brox, statssekretær John-Erik Vika fra Justisdepartementet og sorenskriver Ragnhild Borgerud.

Mysen

Stor stas med nytt tinghus på Mysen

Ikledd flott bunad fra Hardanger ønsket sorenskriver Rune Nordby velkommen til den offisielle åpningen av Mysen tinghus den 8. april.

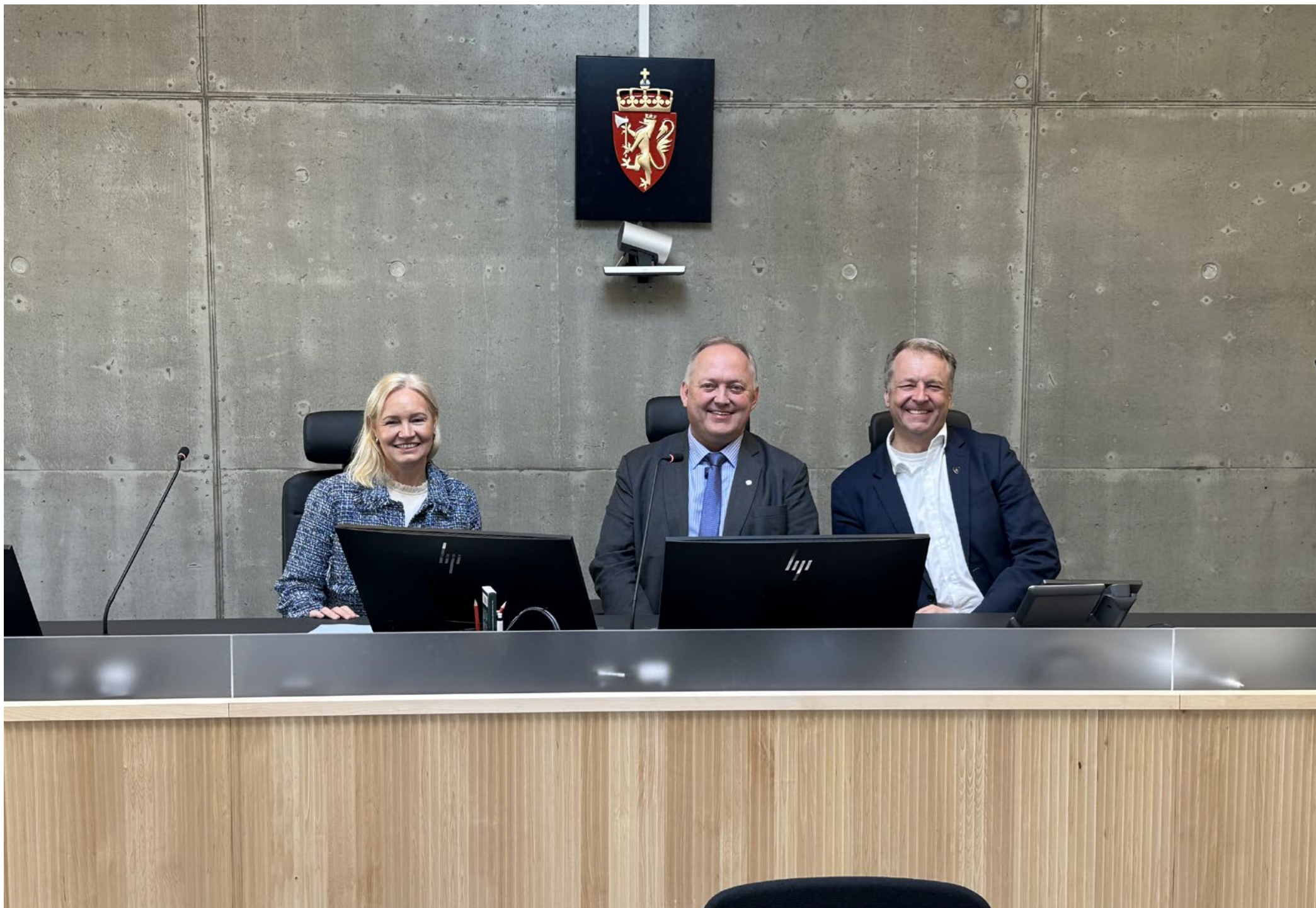
Det nye tinghuset ligger midt i Mysen, lett tilgjengelig for alle fremtidige brukere av domstolen. Sorenskriver Nordby sa i sin tale med at det nye bygget er en klassereise i forhold til de gamle lokalene ved jernbanestasjonen.

Sorenskriver Rune Norby mottar bøker i gave fra utreder i Høyesterett, Fredrik Lied Lilleby.

Mysen tinghus

Styreleder i Domstoladministrasjonen Cecilie Østensen Berglund, statssekretær John-Erik Vika og ordfører Svend Saxe Frøshaug prøver dommerplassene i den største rettssalen.

Volda

22. april kunne sorenskrivar Kirsti Høegh Bjørneset i Møre og Romsdal tingrett vise fram dei nye lokala til domstolen i byen. Ho meinte orda ro, verdigheit og nøytralitet beskreiv dei nye lokala godt. Statsråd Emilie Enger Mehl (Sp) sa at ho hadde besøkt den gamle Sorenskrivargarden fleire gonger med stor glede, og at ho håpa Sorenskrivargarden kunne få eit nytt liv.

Frå venstre Hilde Vibeke Enger, Kirsti Høegh Bjørneset, Sven Marius Urke, Emilie Enger Mehl, ordfører i Volda Sølvi Dimmen og Cecilie Østensen Berglund.

Sorenskrivar i Møre og Romsdal tingrett, Kirsti Høegh Bjørneset.

Velkomstkomiteen i vakre bunader frå landsdelen.

Kranselag i Tønsberg

Byggingen av nytt tinghus i Tønsberg er i full gang, og den 16. oktober var det «kranselag» for å markere at bygget var kommet under tak. Hele 130 personer var til stede, deriblant sorenskriveren, førstelagmannen og direktøren i Domstoladministrasjonen. I 2025 blir det offisiell åpning av det nye tinghuset i Norges eldste by.

Sorenskriver Jørn Holme holdt tale.

Første rekke fra venstre: Førstelagmann Guro Vale Kvavik i Agder lagmannsrett, sorenskriver Jørn Holme, DA-direktør Sven Markus Urke, seniorrådgiver Arnstein Fikkan i DA, fungerende avdelingsdirektør i Statsbygg Kari Anne Saltom. I tillegg på bildet er tidligere styreleder i DA, Bård Tønder, avdelingsdirektør Jann Ola Berget i DA, domstolansatte og hovedarkitekt for bygget Knut Opperrud. Fremst står prosjektleder Dina Bråten i Statsbygg.

130 personer deltok på kranselaget.

LEDERFORA

Domstolleiarane og Domstoladministrasjonen møttest

Godt humør på jordskifterettsleiarane, styreleiar Cecilie Østensen Berglund og direktør Sven Marius Urke.

Domstolleiarane og Domstoladministrasjonen har to årlege møter for å drøfte aktuelle saker. Domstolane møttest i tre puljar: Lagmannsrettane, tingrettane og jordskifterettane kvar for seg.

Hyggeleg budsjettforslag

Noko av det Domstoladministrasjonen orienterte om i 2024 var det positive budsjettforslaget frå Regjeringa, og det vidare arbeidet med digitaliseringa.

– Det er hyggeleg å kunne fortelje om eit godt budsjettforslag for Noregs domstolar,

sa direktør Sven Marius Urke, som òg understreka at det framleis er viktig med god kontroll på økonomien:

– Vi har behov for å gjere store investeringar, òg i tida som kjem. Vi må få på plass opprusting av endå fleire domstolbygg, og vi må sørgje for at IT-systema våre er stabile og trygge. Det vil krevje store ressursar i tida som kjem.

Arbeidsgivarmarknadsføring

Det blei òg orientert om arbeidet med den nye strategien for å marknadsføre domstolane som gode og attraktive arbeidsgivarar.

– Vi ser at kampen om dei gode hovuda blir stadig tøffare, då er det viktig for oss å vise kor gode og interessante jobbar ein får i Noregs domstolar, understreka Urke.

– Det er gjort eit stort arbeid med å modernisere korleis vi framstår i arbeidsmarknaden,

både med tanke på tekst, bilete og ikkje minst våre eigne nettsider for jobbsøklarar. Eg håpar og trur at summen av dette vil inspirere mange gode kandidatar til å søkje på jobb i domstolane i åra som kjem.

Ny domstolstruktur

I møtet med tingrettane var oppdelinga av domstolar eitt av fleire tema.

– I 2025 vil den nye domstolstrukturen som Regjeringa har vedteke krevje mykje tid og ressursar av oss i Domstoladministrasjonen, og det vil merkast i domstolane at andre oppgåver må vente. I tillegg vil det bli nokre tilfelle med nedetid på IT-systema. Dette er det viktig å informere om, og drøfte med domstolleiarane.

Høgsterett var med

Høgsterett var med som observatør på møtet med førstelagmennene.

– Vi set stor pris på at både justitiarius og direktøren i Høgsterett tek seg tid til å vere med på desse møta, sjølv om dei har ei heilt anna rolle enn dei øvrige domstolane og òg har sitt eige budsjettkapittel i statsbudsjettet.

– Samstundes bruker Høgsterett dei same IT-systema som resten av domstol-Noreg, og Høgsterett har viktige innspel på mange av dei tema som blir drøfta, forklarte Urke.

Direktør Sven Marius Urke informerte om eit positivt budsjettforslag.

Høgsterett var med på møtet for førstelagmennene. Frå høgre: Førstelagmann Hilde Vibeke Enger (Frostating), førstelagmann Marianne Vollan (Borgarting), førstelagmann Nina Sollie (Eidsivating), Cecilie Østensen Berglund (styreleiar i DA), høgsterettsjustitiarius Toril Marie Øie, førstelagmann Monica Hansen Nylund (Hålogaland), førstelagmann Guro Vale Kvavik (Agder) og lagmann Rolf Strøm (stadfortredar for førstelagmann Magni Elsheim i Gulating).

POLITISKE MØTER OG ØKONOMI

Godt budsjett for domstolene

Direktør Sven Marius Urke i Domstoladministrasjonen.

Etter mange år med krevende økonomi og lite forutsigbare budsjetter, kunne direktør Sven Marius Urke konstatere at forslaget til statsbudsjett for 2025 var en betydelig forbedring.

– Vi er glade for at Regjeringen foreslår å bevilge nødvendige midler til stabilitet og sikkerhet på våre IT-systemer. Domstolene må være tilgjengelig hver eneste dag. Før vi kan begynne å utvikle nye tjenester som gjør domstolene enda mer tilgjengelige og effektive, må vi ha denne «grunnmuren» på plass, fastslo direktør Sven Marius Urke i Domstoladministrasjonen.

– Domstolene har tatt store løft innenfor rammen av egne budsjetter de senere årene, blant annet for at flest mulig tinghus har en akseptabel standard for brukere og ansatte. Derfor trengs det friske midler for de viktige prioriteringene i tiden som kommer.

– Selv om vi får et godt budsjett i 2025, er det fortsatt nødvendig med streng prioritering innenfor domstolenes budsjetter, understreket Urke.

Regjeringen foreslo å styrke kapasiteten til håndtering av saker med unge tiltalte i Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett. Domstoladministrasjonen mente denne satsingen burde være nasjonal:

– Vi er glade for Regjeringens satsing for å styrke domstolenes kapasitet til å håndtere økningen i ungdomskriminalitet. Vi forstår at det trengs en spesiell satsing i Oslo, som har en høy andel av disse sakene.

– Dette er imidlertid en nasjonal utfordring. Ca. 75 prosent av disse sakene er i andre deler av landet enn Oslo. Vi håper derfor at Stortinget utvider denne satsingen, slik at også de øvrige domstolene får bedre kapasitet til å håndtere saker som involverer unge tiltalte så raskt og effektivt som mulig.

POLITISKE MØTER OG ØKONOMI

Grunnlovsforslag vedtatt

Fra venstre: Domstoladministrasjonens direktør Sven Marius Urke, sorenskriver og leder av domstolkommisjonen Yngve Svendsen, styreleder i Domstoladministrasjonen og høyesterettsdommer Cecilie Østensen Berglund samt Peter Frølich (H) og Frode Jacobsen (Ap) fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite. Foto: Rizwana Yedicam/Høyesterett.

Stortinget vedtok tirsdag 21. mai Domstolkommisjonens forslag til et helhetlig vern av domstolenes uavhengighet.

Forslagene som ble vedtatt ble opprinnelig laget av Domstolkommisjonen, under sorenskriver Yngve Svendsens ledelse. De ble formelt fremmet av stortingsrepresentant Peter Frølich fra Høyre. Dette er kort fortalt innholdet i forslagene:

- Domstolshierarkiet tas inn i Grunnloven, ved at tingrett og lagmannsrett nevnes. Tidligere var det bare Høyesterett som var omtalt i Grunnloven.

- Det blir et tak på 22 høyesterettsdommere. Det hindrer en fremtidig regjering fra å utnevne mange nye dommere i Høyesterett, for derigjennom å påvirke Høyesteretts avgjørelser.
- Ordningen med et eget innstillingsråd, som foreslår hvem som skal kunne utnevnes som dommere, ble tatt inn i Grunnloven.
- Før en dommer er fylt 70 år, kan ikke vedkommende avsettes uten etter dom, og heller ikke forflyttes mot sin vilje.
- Det skal være en egen, uavhengig domstolsadministrasjon.

– Dette er en historisk dag, sa direktør Sven Marius Urke i Domstoladministrasjonen.

– Uavhengigheten til Norges domstoler er ikke truet i dag. Med dette vedtaket har Stortinget sikret at også de som kommer etter oss vil ha sterke og uavhengige domstoler.

Han var spesielt glad for at det var et enstemmig vedtak:

– Når hele Stortinget stemte for dette forslaget, er det et sterkt symbol på at vi i Norge står sammen om våre demokratiske institusjoner og vår forfatning, slo Urke fast.

POLITISKE MØTER OG ØKONOMI

Møte med justiskomiteen

Domstoladministrasjonen møtte Justiskomiteen på Stortinget tirsdag 15. oktober. På agendaen denne gangen stod saker som forslaget til statsbudsjett, opptak i retten, behovet for investeringer i tinghus og etableringen av nye tingretter.

Årlig møte

Domstoladministrasjonen møter Justiskomiteen samlet en gang i året. I dette møtet mellom Norges domstoler og komiteen drøftes alle slags forhold som er relevante i forholdet mellom domstolene og Stortinget.

Delegasjonen bestod denne gangen av styreleder Cecilie Østensen Berglund, styremedlemmene Marianne Vollan og Kårstein Eidem Løvaas, direktør Sven Marius Urke, kommunikasjonsdirektør Yngve Brox og seniorrådgiver Gunvor Løge.

Fra venstre: Kommunikasjonsdirektør Yngve Brox, styreleder Cecilie Østensen Berglund, seniorrådgiver Gunvor Løge, direktør Sven Marius Urke og styremedlem Marianne Vollan.

Styreleder Cecilie Østensen Berglund og justiskomiteens leder Helge André Njåstad fra FrP.

POLITISKE MØTER OG ØKONOMI

Strukturendringar som forventta

Då regjeringspartia og SV vart einige om revidert nasjonalbudsjett, vart dei òg einige om å dele opp fleire domstolar. Dermed blir det fem fleire tingrettar.

Direktør i Domstoladministrasjonen, Sven Marius Urke, sa resultatet var som forventta.

– Vi synest dette er ei unødvendig endring, som vi helst skulle vore forutan. Samstundes er eg glad for at den demokratiske prosessen no er over, og håpar at vi får ro rundt styringa av domstolane ei stund framover, sa Urke.

Han var nøgd med at endringane i strukturen vart svært avgrensa.

– Då Domstolkommisjonen byrja sitt arbeid, var det 94 domstolar i førsteinstans i Noreg. Det var 60 tingrettar og 34 jordskifterettar. Etter dette er det 47, altså nøyaktig halvparten. Det gjer at vi framleis har ein effektiv domstolstruktur, slo han fast.

Regjeringspartia og SV vart einige om revidert nasjonalbudsjett, og om å dele opp fleire domstolar. Stortingsrepresentant Emilie Mehl. Portretter av stortingsrepresentanter - stortinget.no. Foto: Stortinget.

Fem fleire tingrettar enn i dag og 11 nye

Endringane som vavrt vedtekne:

**Vestre Innlandet tingrett blir
delt i to rettskretsar:**

- Gudbrandsdal tingrett, med rettsstader i Lillehammer og Vågåmo.
- Gjøvik og Valdres tingrett, med rettssteder i Fagernes og Gjøvik.

**Østre Innlandet tingrett endrar namn til
Hedmark tingrett.**

Telemark tingrett blir delt i to rettskretsar:

- Øvre Telemark tingrett, med rettssteder i Kviteseid og Notodden.
- Nedre Telemark tingrett, med rettsstad i Skien.

**Buskerud tingrett og Ringerike, Asker
og Bærum tingrett deles i tre nye
rettskretsar:**

- Buskerud tingrett, med rettsstader i Drammen, Kongsberg og Hokksund.
- Ringerike og Hallingdal tingrett, med rettsstader i Hønefoss og Nesbyen.
- Asker og Bærum tingrett, med rettsstad i Sandvika.

**Møre og Romsdal tingrett blir delt i to
rettskretsar:**

- Sunnmøre og Søre Sunnmøre tingrett, med rettsstader i Ålesund og Volda.
- Nordmøre og Romsdal tingrett, med rettsstader i Kristiansund og Molde.

**Hordaland tingrett blir delt i to
rettskretsar:**

- Hordaland tingrett, med rettsstad i Bergen.
- Hardanger tingrett, med rettsstad i Lofthus.
- Voss herad og Samnanger kommune blir overført frå rettskretsen til Hordaland tingrett til rettskretsen til Hardanger tingrett. I tillegg blir det etablert ein ny ubemannet rettsstad på Voss, samlokalisert med Hordaland jordskifterett.

**Dette betyr at det blir fem fleire tingrettar
enn i dag, og at det blir oppretta 11 nye
tingrettar i 2025.**

POLITISKE MØTER OG ØKONOMI

Vestfrontmøtet

Styreleder og høyesterettsdommer Cecilie Østensen Berglund var invitert av Olavsfest i Trondheim til å delta på Vestfrontmøtet 31. juli. Tema for møtet var “Makt og demokrati”.

Østensen Berglund deltok i samtalen med den tidligere stortingsrepresentanten Jette Christensen, Fredrik Græsvik og partileder Guri Melby i Venstre. Samtalen ble ledet av Håkon Haugsbø og ble sendt på NRK P2.

De kom inn blant annet på grunnlovsendringen som ble vedtatt i 21. mai 2024. Den var ment å sikre et helhetlig grunnlovsværn for domstolene. Grunnloven reflekterer nå den reelle situasjonen som vi alltid har hatt i Norge, altså uavhengige domstoler.

Vestfrontmøtet er et gratis arrangement for publikum under Olavsfest, og blir arrangert på Vestfronten foran Nidarosdomen. Her inviterer Olavsfest interessante profiler for å snakke om ulike spørsmål innenfor årets festivaltema, som i 2024 var Makt.

Opptaket fra Vestfrontmøtet 31.07.2024 er tilgjengelig [nrk.radio.no](https://radio.nrk.no), som podkast.

Vestfrontmøtet - Olavsfestdagene - radio - NRK Radio:

<https://radio.nrk.no/serie/olavsfestdagene-2018/KMTE86004324>

Fra venstre: Fredrik Græsvik, Guri Melby, Håkon Haugsbø, Jette Christensen og Cecilie Østensen Berglund. Foto: Ole Martin Wold/Olavsfest.

Østensen Berglund i vinden på Vestfrontplassen. Foto: Ole Martin Wold/Olavsfest.

IT OG MODERNISERING

Opptak i retten blir nå et nasjonalt prosjekt

Stortinget vedtok i 2005 at det skal foretas opptak av forhandlingene i norske domstoler – der det finnes utstyr til dette. Det har imidlertid ikke vært mulig å få finansiering til å skaffe det nødvendige utstyret. Dermed har Norge vært et av få vestlige land som ikke tar opp rettsmøtene.

I 2024 bestemte Regjeringen seg for å finansiere en gradvis innføring av opptak i retten i hele Norge, gjennom «Rettssikkerhetsløftet». Nå gjennomfører Domstoladministrasjonen dette.

Framtidig og varig løsning

Målet for prosjektet er i 2024 og 2025 å utvikle den varige løsningen for opptak av rettsmøter i tingrettene.

– Den første store milepælen er at samtlige rettssteder i tingrettene skal ha minst én rettssal med opptaksmulighet. Utrullingen starter innen utgangen av 2025, sa direktør i Domstoladministrasjonen Sven Marius Urke.

– Opptak av rettsmøtene skal styrke dokumentasjonen av det som skjer i domstolene, og dermed styrke rettssikkerheten. I tillegg vil bruk av opptakene under ankebehandling kunne være mer effektivt både for domstolene og partene.

- Opptak i retten skal bidra til å opprettholde tilliten til domstolene, ved å fjerne eventuell tvil rundt hva som faktisk kom fram under et rettsmøte sier Urke.

Stort og komplekst

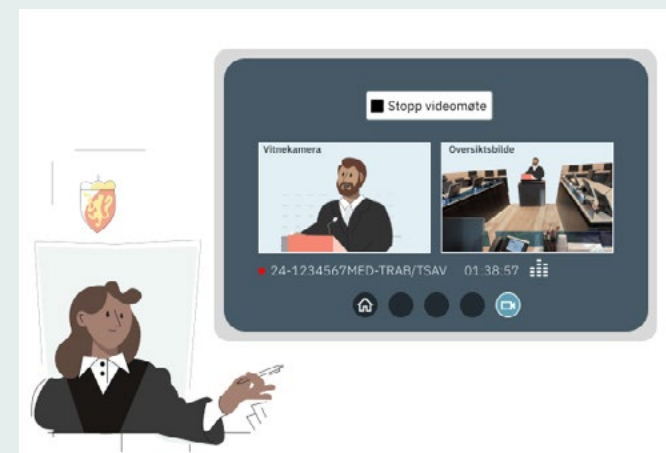
– Dette er et spennende, men komplekst prosjekt som griper inn i selve kjernen av avviklingen av arbeidet i våre rettssaler, sa IT-direktør Olav Isak Sjøflot i september.

Han la til:

– Vi må unngå at hverdagen til dommerne blir mer stressende og kompleks. Det er viktig at de kan fokusere på sin dommergjerning og ikke «videoproduksjon», sier Sjøflot.

Ser på muligheter for strømming og stemmestyring

Prosjektet undersøker muligheter til stemmestyring av opptakskamera og strømming av rettsmøter. Dette vil redusere behovet for å manuell redigering under et rettsmøte, og gir bedre mulighet til å følge med på møtene.

IT OG MODERNISERING

Bedre planmøter med Copilot

Sorenskriver Terje Mowatt var ikke i tvil: Med KI-verktøyet Copilot stiller han bedre informert og får mer ut av planmøtene enn tidligere.

To pilotdomstoler testet høsten 2024 ut Copilot; et KI-basert verktøy fra Microsoft. Etter planen skulle alle domstolmedarbeidere få tilgang til verktøyet før jul.

Saken «i et nøtteskall»

Sorenskriver Terje Mowatt i Sogn og Fjordane tingrett hadde noen uker i november gjort seg flere erfaringer med bruk av Copilot.

Blant annet hadde han brukt verktøyet til å forberede seg før planmøter i sivile saker.

– Copilot lager gode og presise oppsummeringer av stevninger og tilsvær. Jeg er imponert over hvor godt den får fram hva saken faktisk handler om. Også språket imponerer; den skriver jo bedre enn meg!

I tillegg til å spare tid, fortalte han at han møter bedre forberedt og får også bedre struktur på planmøtene.

– Jeg kan også være tydeligere på hva jeg forventer av aktørene, og kan lede møtet mer bestemt enn tidligere.

Han understreket at man fortsatt må kunne saken, for å kontrollere at det viktigste har kommet med.

God på oversettelser

Mowatt skrev på en rapport som skulle sendes til Bulgaria på engelsk. Også her ga Copilot ham verdifull støtte. Mowatt la inn teksten på norsk, og fikk den oversatt til engelsk på sekunder.

– Selvsagt må jeg kontrollere oversettelsen, både innholdsmessig og språklig. Men jeg må si at det ser veldig bra ut, konstaterte Mowatt.

Alltid et «men»

Det er likevel alltid et «men». Copilot håndterer foreløpig ikke større mengder tekst om gangen, dermed må man dele opp tekstene i bolker.

– Dette er en klar ulempe og gjør arbeidet mer tungvint. Jeg håper vi kan se en utvikling her på sikt, slik at vi kan «mate» verktøyet med komplette tekster, sa Mowatt.

Sorenskriver Terje Mowatt i Sogn og Fjordane tingrett.

NORGES DOMSTOLER

*Domstolene skal være uavhengige.
De skal sikre og fremme rettssikkerheten
og verne om rettssamfunnet.
Domstolene skal til enhver tid ha høy
tillit i samfunnet.*

Besøksadresse:
Dronningensgate 2
7011 Trondheim

Postadresse:
Postboks 5678
Torgarden
7485 Trondheim

Telefon: 73 56 70 00

E-post:
postmottak@domstol.no

www.domstol.no